

DEKLARACIJA IZ RIJA

Vrhovne revizorske institucije (VRI) rade u javnom interesu.

Okupljajući se na XXIV Međunarodnom kongresu vrhovnih revizorskih institucija (INCOSAI) u Rio de Žaneiru, Brazil, INTOSAI zajednica je:

- razmatrala odgovor VRI na vanredne situacije, promjenjivo okruženje i rizike koji se pojavljuju;
- prepoznala potencijal za daljnje podsticanje i jačanje INTOSAI-jevog globalnog glasa;
- naglasila važnost principa i standarda revizije koji usmjeravaju VRI da se pozicioniraju u svom ekosistemu odgovornosti kako bi pružile kvalitetan rad koji dodaje vrijednost;
- potvrdila prednosti daljnje saradnje VRI sa tijelima INTOSAI-ja i zainteresovanim stranama;
- odobrila INTOSAI-jev Strateški plan 2023–2028. godine.

Predusretljivost VRI

INTOSAI prepoznaje da efekti klimatskih promjena i drugih vanrednih situacija, kao što su prirodne katastrofe i katastrofe uzrokovane ljudskim djelovanjem, finansijske krize i pandemije, predstavljaju izazov vrhovnim revizorskim institucijama da nadziru svoje vlade i građane kako bi im pomogle da se pripreme i odgovore na vanredne situacije.

Hitne situacije također mogu uticati na sposobnost VRI da obavljaju svoj posao. U novije vrijeme hitni slučajevi, kao i povećana složenost subjekata koji se revidiraju, naveli su VRI da brzo prilagode svoje poslovanje. Identificiranjem naučenih lekcija, primjenom najboljih praksi i saradnjom sa INTOSAI-jem i vanjskim partnerima VRI mogu poboljšati svoju predusretljivost.

Zajednički rad u INTOSAI-ju može pomoći VRI da se suoče s ovim izazovima i na taj način izgrade povjerenje javnosti putem alata, podrške i savjeta. Globalni glas INTOSAI-ja može pomoći VRI da sarađuju kako bi osigurale da se važne poruke čuju i izvan revizorske zajednice i utiču na donosiocice odluka.

Položaj koji VRI zauzimaju u institucionalnom i pravnom prostoru svake zemlje daje im jedinstvenu poziciju da kreiraju i održavaju efektivne cikluse učenja i institucionalnog razvoja u javnom sektoru.

Svijet se brzo mijenja zbog mnogih faktora, uključujući uticaj digitalizacije i druge informatičke revolucije. VRI moraju biti agilne u odgovaranju na ove izazove kako bi ostale relevantne.

Jačanje globalnog glasa INTOSAI-ja

INTOSAI-jev globalni glas je strategija za komuniciranje o našim vrijednostima, rezultatima i uticaju. Da bi se on proširio, ova strategija ima za cilj jačanje institucionalnih odnosa i povećanje učinkovitosti komunikacije između INTOSAI-ja i VRI, kao i sa međunarodnim organizacijama i društvom. Jedan od ciljeva je prenošenje rezultata rada VRI na teme od velike važnosti. Stoga INTOSAI promoviše povećanu međunarodnu svijest o dodanoj vrijednosti rada VRI. Čineći to, pomaže u jačanju legitimiteta VRI u svakoj zemlji i doprinosi učinkovitom ciklusu osnaživanja u pravcu povećane odgovornosti i dobrog upravljanja.

Globalni glas INTOSAI-ja odnosi se na iskorištavanje kolektivnog zbora glasova ukorijenjenih u radu VRI u njihovim zemljama, s fokusom na važnu ulogu koju VRI imaju u rješavanju nacionalnih, regionalnih i globalnih izazova.

VRI rade u prostoru koji se dinamično razvija i imaju sve snažnije i relevantnije poruke koje mogu podijeliti s drugima. INTOSAI-jeva tijela i regionalne organizacije mogu pojačati ove glasove u podršci većoj odgovornosti, transparentnosti i dobrom upravljanju, uz jačanje partnerstava za poboljšanje javnog upravljanja.

INTOSAI prepoznaje da je vrijeme da dalje nadograđuje svoj potencijal. Ovo postaje moguće kako zbog relevantnog posla koji VRI obavljaju tako i zbog njegove pouzdanosti, upotrebom zajedničkih standarda koji podržavaju kvalitet i uporedivost tog posla.

Važnost osnovnih principa

Ključ za maksimiziranje potencijala INTOSAI-jevog globalnog glasa i odgovora VRI je da one učinkovito funkcionišu. Principi utvrđeni u uzastopnim deklaracijama INCOSAI-ja i drugim ključnim INTOSAI-jevim dokumentima pružaju osnovu za olakšavanje evolucije INTOSAI-ja i VRI.

INCOSAI posebno naglašava važnost nezavisnosti, transparentnosti i profesionalnog rezultata.

Nezavisnost

Nezavisnost VRI je fundamentalna za stvaranje objektivnih, a samim tim i kredibilnih revizija i drugih profesionalnih rezultata, kako bi se ostvario neophodan uticaj.

VRI imaju koristi od nezavisnosti utemeljene i zagarantovane ustavom ili drugim pravnim instrumentom. VRI također imaju koristi od odgovarajuće širokog mandata u smislu obima njihove pokrivenosti revizijom i vrste posla koji mogu obavljati. Adekvatan mandat je posebno važan za VRI koje rade u složenim i izazovnim situacijama.

Transparentnost

Jasna i pravovremena komunikacija sa zainteresovanim stranama o njihovoj ulozi, mandatu i rezultatima njihovog rada može pomoći VRI da budu efektivne. Zajedno, ovo se može poboljšati kroz INTOSAI-jev globalni glas.

VRI grade kredibilitet i povjerenje u svoje rezultate tako što su transparentne i odgovorne u svojim aktivnostima.

Profesionalni rezultati

Nezavisne revizije vladinih operacija koje vrše VRI značajno doprinose odgovornosti javnog sektora u korištenju javnih resursa.

VRI održava svoju profesionalnu izvrsnost kroz strateški pristup revizorskim kompetencijama, zasnovan na opsežnom učenju i razmjeni znanja.

Kvalitet ovog rada treba biti podržan primjenom jasnih, relevantnih i čvrstih profesionalnih standarda, kao što je INTOSAI-jev Okvir profesionalnih izjava.

Izveštavanjem o svojim revizorskim nalazima i davanjem praktičnih preporuka za poboljšanje, rezultati VRI pružaju osnovu onima koji su zaduženi za upravljanje javnim sektorom da preduzmu korektivne mjere i na taj način unaprijede upravljanje.

Kako VRI mogu poboljšati svoju saradnju sa zainteresovanim stranama

Podsticanje učinkovitijeg globalnog glasa i odgovora na promjenjivo okruženje i nove rizike zahtijeva od VRI da poboljšaju način rada i sarađuju sa zainteresovanim stranama.

VRI sarađuju kroz INTOSAI tijela i regionalne organizacije, koje pružaju sredstva za interakciju, razmjenu ideja i znanja.

Posebno, INTOSAI:

- radi zajednički, koristeći vještine, znanje i stručnost u cijeloj zajednici;
- daje VRI globalni glas za podizanje svijesti o rizicima, izazovima i dostignućima;
- kombinuje znanje i iskustvo kako bi svojim globalnim glasom uticao na druge;
- podržava svoje članice VRI putem standarda, razvoja kapaciteta i razmjene znanja;
- osigurava da je relevantan i da daje odgovor na svijet koji se mijenja i potrebe svojih članica;
- učinkovito koristi tehnologiju za angažovanje, interakciju i komunikaciju;
- ostaje svjestan svog uticaja na životnu sredinu;
- potvrđuje svoju posvećenost Ciljevima održivog razvoja.

U zajedničkom radu unutar INTOSAI zajednice VRI sarađuju sa integritetom, inkluzivnošću i s namjerom da nikog ne ostave iza sebe. Uspjeh INTOSAI-ja zavisi od posvećenosti njegovih članica.

Zaključak

INTOSAI zajednica okupila se u Rio de Žaneiru, Brazil, u novembru 2022. godine na XXIV INCOSAI-ju, i pozvala INTOSAI da nastavi svoj rad tako što će:

- odgovarati na promjenjiva okruženja, nove rizike i globalne izazove, te s tim u vezi obavljati relevantan posao;
- prepoznavati pozitivan potencijal INTOSAI-ja u ispunjavanju svog globalnog glasa na osnovu rezultata njegovog rada;

- reafirmirati važnost principa koji usmjeravaju VRI da se organizuju u okviru svojih ekosistema odgovornosti, kvalitetno rade i saraduju sa zainteresovanim stranama i međusobno;
- nastaviti podsticati još bolju saradnju sa zainteresovanim stranama kako bi se unaprijedio rad VRI i INTOSAI-ja.

Pored toga, INTOSAI zajednica je:

- pozvala sva INTOSAI tijela, regionalne organizacije i vanjske partnere da podrže jačanje uticaja INTOSAI-ja;
- potvrdila relevantnost VRI u doprinosu učinkovitog funkcionisanja vlada i podrške njihovim stanovnicima tokom vanrednih situacija.